

Het stemmen van een sopraanblokfluit (cursusmodel) met cilindrische boring en barok-grepen (Engelse of Dolmetsch-grepen)

- 1- Voordat je begint te stemmen moet de blokfluit goed geolied zijn, de tappan goed sluiten, het tonen lekker aanspreken. Let ook op de luchttemperatuur (die mag liefst niet teveel afwijken van 20 graden); test zo mogelijk de kop met het al gestemde middenstuk van de fluit van de cursusleider.
- 2- De vingergaten voorboren, iets (0.5 tot 1 mm) kleiner dan op de tekening met meetgegevens; let erop de boring op te vullen met een stokje om het splinteren van het hout te voorkomen wanneer de boor door de wand breekt.
- 3- Controleer eerst de stemming van de losse kop (zonder verbindingsring), die hoort vrijwel een g3 te zijn; zo niet, dan is de opsnede van de blokfluit misschien nog te klein, de kernspleet te laag (waardoor de fluit alleen maar zacht - en dus te laag) kan worden aangeblazen.
- 4- Let op: een fluit zonder vingergaten klinkt iets hoger dan een fluit met vingergaten als die bedekt zijn.
- 5- Als de boring tussentijds is gekrompen, zal de stemming juist iets te hoog zijn; voordat je gaat stemmen verdient het dus aanbeveling de fluit eerst nog eens te ruimen.
- 6- We stemmen van beneden naar boven; voor de grondtoon (greep: 0 1 2 3 4 5 6 7) zijn alle gaten dicht en kan niet echt gestemd worden; als de grondtoon (c2) te laag is, kun je eventueel aan de onderkant van de fluit nog een stukje afdraaien, of eventueel de boring geheel onderin iets wijder maken; beter is het om eerst te kijken naar de stemming van de volgende toon.
- 7- De volgende toon is de d2: we stemmen die door het voorgeboorde gat 7 eerst alzijdig te ondersnijden, en daarna zonodig te vergroten; laat deze toon liever een fractie te laag dan dat die te hoog wordt; greep 0 1 2 3 4 5 6.
- 8- De e2 stemmen we samen met de e3 op gat 6; ook hier: eerst ondersnijden, en als dat onvoldoende helpt, het gat tevens groter maken; alles wat je doet heeft meer invloed op de overblazen toon (e3) dan de toon van het eerste register (e2); als de e3 ten opzichte van de e2 wat achterblijft, gat 6 vooral naar beneden toe ondersnijden of vergroten; greep: 0 1 2 3 4 5 resp. 0h 1 2 3 4 5 (0h: betekent gat 0 half gedekt).
- 9- De f2 (0 1 2 3 4 . 6 7) stemmen we op gat 5, samen met de f3 (0h 1 2 3 4 . 6).
- 10- Nu is gat 4 aan de beurt, daarop stemmen we liefst vier tonen: g2 (0 1 2 3) en g3 (0h 1 2 3) en de bijbehorende vorkgrepen fis2 (0 1 2 3 . 5 6) en fis3 (0h 1 2 3 . 5). Gat 4 is een heel stuk kleiner dan gat 5, wees voorzichtig met het groter maken ervan, begin dan ook met ondersnijden; de vorkgrepen reageren daarop meestal iets sterker dan de hoofdgrepen; verder geldt voor het stemmen wat onder punt 8- voor de e2 en e3 is gezegd.
- 11- Op gat 3 stemmen we weer vier tonen: de hoofdgrepen a2 (0 1 2) en a3 (0h 1 2) met de bijbehorende vorkgrepen gis2 (0 1 2 . 4 5 6, eventueel 0 1 2 . 4 5) en gis3 (0h 1 2 . 4); voor het stemmen geldt wat onder punt 10- voor gat 4 is gezegd.
- 12- Gat 2 is het stemgat voor b2 (0 1), samen met de vorkgreep bes2 (0 1 . 3 4); tevens is het gat belangrijk om vanuit de b3 (0h 1 2 . 4 5) de c4 (0h 1 . . 4 5) te stemmen; beide tonen behoren tot het derde register van de fluit, vooral de c4 moet op dit model stevig worden aangeblazen, anders klinkt hij te laag.
- 13- Op gat 1 stemmen we de c3 (greep 0 . 2) en eventueel de hulpgreep voor de cis3 (alleen gat 0 dicht).
- 14- Tenslotte is gat 0 (het duimgat) aan de beurt: hierop stemmen we de d3 (. . 2) en de cis3 (. 1 2).
- 15- De al genoemde b3 (0h 1 2 . 4 5) laat zich op dit type blokfluit niet stemmen; eventueel kan het helpen gat 7 iets lager op de fluit te zetten als de toon te laag blijkt te zijn.
- 16- De bes3 laat zich spelen met de greep 0h 1 2 . 4 5 6, dus zonder - wat gebruikelijk is op de meeste barokblokfluiten - het half sluiten van gat 7.
- 16- De dis3 wordt gespeeld met de greep . . 2 3 4 5 6 en is eveneens niet apart te stemmen.
- 17- De hoogste bruikbare toon is d4, de greep ervoor is 0h 1 . 3 4 . 6, dus zonder (half) sluiten van gat 7.

c2	0 1 2 3 4 5 6 7	c3	0 . 2	c4	0h 1 . . 4 5
cis2	0 1 2 3 4 5 6 7h	cis3	. 1 2		
d2	0 1 2 3 4 5 6	d3	. . 2	d4	0h 1 . 3 4 . 6
dis2	0 1 2 3 4 5 6h	dis3	. . 2 3 4 5 6		
e2	0 1 2 3 4 5	e3	0h 1 2 3 4 5		
f2	0 1 2 3 4 . 6 7	f3	0h 1 2 3 4 . 6		
fis2	0 1 2 3 . 5 6	fis3	0h 1 2 3 . 5		
g2	0 1 2 3	g3	0h 1 2 3		
gis2	0 1 2 . 4 5 (6)	gis3	0h 1 2 . 4		
a2	0 1 2	a3	0h 1 2		
bes2	0 1 . 3 4	bes3	0h 1 2 . 4 5 6		
b2	0 1	b3	0h 1 2 . 4 5		

stemgaten: gat 7: d2; gat 6: e2, e3; gat 5: f2, f3; gat 4: g2, g3, fis2, fis3; gat 3: a2, a3, gis2, gis3;
gat 2: b2, bes2, c4; gat 1: c3; gat 0: d3, cis3; einde boring: c2

